

MEDYA KURULUŞLARI HABER MERKEZLERİNİN DİKKATİNE...

ESİAD Basın Bülteni / No: 608
(6 Temmuz 2026)

ÇİN'DEN ORTADOĞU'YA, ENERJİDEN YAPAY ZEKAYA

Perihan İnci: Dünya yeni bir denge arıyor, Türkiye küresel rekabette büyük resmi kaçırmamalı

TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve İnci Holding Yönetim Kurulu Üyesi Perihan İnci, küresel ekonomide ağırlık merkezinin hızla değiştiğini belirterek, "Türkiye'nin Avrupa ile güçlü ekonomik entegrasyonu stratejik önemini korumakla birlikte, Çin'in teknoloji, üretim ve inovasyonda küresel ağırlığı hızla artıyor. Çin ile ilgili gelişmeleri daha yakından takip etmek ve bu alandaki bilgi birikimimizi güçlendirmek, değişen küresel rekabet ortamına uyum sağlamak açısından büyük önem taşıyor" dedi. Çin'in teknoloji, üretim ve insan kaynağındaki gelişimine dikkat çeken İnci, "Türkiye'nin küresel rekabet yarışında büyük resmi kaçırmaması gerektiğini söyledi.

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD) tarafından düzenlenen "Küresel ve Bölgesel Gelişmeler Işığında İş Dünyasının Gündemi" başlıklı toplantının konuğu TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve İnci Holding Yönetim Kurulu Üyesi Perihan İnci oldu. Küresel ekonomiden enerji güvenliğine, Çin'in yükselişinden yapay zekaya kadar birçok başlıkta değerlendirmelerde bulunan İnci, ESİAD üyelerinin gündeme dair sorularını yanıtladı.

REKABETİN YENİ KURALLARI VAR

Toplantının açılış konuşmasını yapan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu, küresel ekonomide yaşanan dönüşümün iş dünyasını yeni bir rekabet dönemine taşıdığını belirterek, şirketlerin artık yalnızca ekonomik göstergeleri değil; teknoloji, enerji, insan kaynağı ve jeopolitik gelişmeleri birlikte değerlendirmek zorunda olduğunu söyledi. Geçtiğimiz aylarda gerçekleştirdikleri Sanayi Çalıştayı'nda da benzer başlıkların öne çıktığını ifade eden Zorlu, özellikle Çin'in üretim kapasitesi, teknoloji yatırımları ve insan kaynağı politikalarının dünya ekonomisindeki dengeleri yeniden şekillendirdiğine dikkat çekti. Zorlu, "Bugün iş dünyasının önündeki en önemli sorulardan biri, Çin'in yükselen üretim ve teknoloji gücü karşısında nasıl konumlanacağımızdır. Bu yalnızca sanayi politikalarının değil, eğitim sisteminden insan kaynağına, girişimcilikten şehir vizyonuna kadar uzanan geniş bir dönüşüm alanını kapsıyor. Rekabet artık sadece maliyet veya üretim

kapasitesi üzerinden şekillenmiyor; bilgi üretme, teknoloji geliştirme ve nitelikli insan kaynağını çekebilme kapasitesi belirleyici hale geliyor" dedi.

Üniversitelerin dönüşüm sürecindeki rolüne de değinen Zorlu, geleceğin iş gücünü yetiştirmek için eğitim modellerinin hızla değiştiğini belirterek, şirketler ile üniversiteler arasındaki iş birliklerinin öneminin her geçen gün arttığını söyledi. İzmir'in sahip olduğu üretim altyapısı, lojistik avantajları ve girişimcilik potansiyeliyle bu dönüşüm sürecinde önemli fırsatlara sahip olduğunu vurgulayan Zorlu, "İzmir'in önümüzdeki dönemde nasıl bir ekonomik kimlikle öne çıkacağı kritik bir konu. Sanayi, teknoloji, lojistik ve girişimcilik başlıklarını birbirinden bağımsız değil, birbirini tamamlayan unsurlar olarak ele almak gerekiyor. Üniversitelerimizin, şirketlerimizin ve yerel aktörlerin ortak bir vizyon etrafında buluşabilmesi halinde İzmir'in çok daha güçlü bir konuma ulaşacağına inanıyoruz" diye konuştu.

ÇİN EKSENİNİ ANLAMADAN DÜNYAYI OKUYAMAYIZ

Konuşmasında yakın dönemde gerçekleştirdiği Çin ziyaretinden izlenimlerini paylaşan Perihan İnci, küresel ekonomide yaşanan dönüşümün iş dünyasının farklı coğrafyalardaki gelişmeleri çok boyutlu bir perspektifle takip etmesini gerekli kıldığını belirtti. Çin'in teknoloji, üretim kapasitesi ve şehircilik alanlarında kaydettiği ilerlemeye dikkat çeken İnci, şunları söyledi:

"Çin seyahatinden hemen önce New York ve Boston'u ziyaret ettik, oradaki iş dünyasıyla ve bilim insanlarıyla bir araya geldik. Hemen ardından Çin'e geçtiğimizde, küresel ekonomide ağırlığı giderek artan Çin'in teknoloji, üretim ve şehircilik alanlarında ulaştığı seviyeyi yerinde görme fırsatı bulduk. Çin'i daha yakından tanımanın ve anlamının önemini bir kez daha gördük. Yalnızca 30 yıllık bir geçmişe sahip Shenzhen'in, 20 milyonluk nüfusuna rağmen planlı şehirleşmesinden, sessiz elektrikli araçlarından, temiz ve yeşil dokusundan etkilenmemek elde değil. Şirketlerin her biri devlet desteğiyle inanılmaz bir yol almış durumda."

Küresel rekabetin merkezinde artık insan kaynağı ve bilgi üretiminin yer aldığını belirten İnci, Çin'in yetişmiş insan gücü kapasitesinin ölçeğine dikkat çekerek, "Huawei'nin merkezinde yaptığımız bir görüşmede aldığım cevap çok çarpıcıydı. Silikon Vadisi'ndeki toplam üst düzey yetenek havuzuyla kıyaslandığında Çin her yıl çok daha büyük bir insan kaynağı yetiştiriyor. Böyle geniş bir yetenek havuzu, teknoloji alanındaki küresel rekabetin ölçeğini ortaya koyuyor. Çin'in eğitim, Ar-Ge ve inovasyon ekosistemine yaptığı uzun vadeli yatırımların bu gelişimde önemli rol oynadığı görülüyor. Neyle rekabet ettiğimizi anlamak için bu tabloyu doğru okumamız gerekiyor" dedi.

DİJİTAL ÜRETİM KURALLARI YENİDEN YAZIYOR

Üretim süreçlerinde yaşanan dönüşümün özellikle tekstil sektöründe çok net görüldüğünü ifade eden İnci, geleneksel iş modellerinin hızla değiştiğini belirtti. İnci, şunları söyledi:

"Tekstil sektöründe 30 yıllık dünya devlerini yalnızca 10 yılda geride bırakan modeller geliştirmişler. Bir modelden birkaç yüz adet üretip dijital ortamda satışa sunuyorlar, talep olduğu anda üretime geçiyorlar. Kumaşı dijital baskıyla aynı anda üretip kesebiliyorlar. Eskiden numune üretmek için bile yüksek miktarda kumaş gerekiyordu, bugün ise tek bir parçaya istenilen desen uygulanabiliyor. Bu üretim esnekliği ve hızı sanayide yeni bir rekabet standardı oluşturuyor. Bizim de bu dönüşüme uyum sağlamamız gerekiyor."

VAZO KIRILDI, ESKİ DENGELER GERİ GELMEYECEK

Enerji güvenliği ve Ortadoğu'daki gelişmelere ilişkin değerlendirmelerde de bulunan İnci, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Dünyada yeni bir dönem başlıyor. Küresel ticaret koridorları, enerji arz güvenliği ve Ortadoğu'da yaşanan kriz konusunda artık şu bir gerçek: Uluslararası Enerji Ajansı Başkanı Fatih Birol'un da TÜSİAD toplantısında dediği gibi 'Vazo kırıldı.' Eski dengelerin geri dönmeyeceği çok açık. Yeni iş birlikleri, yeni enerji güzergahları ve yeni arayışlar gündeme gelecek. Aynı zamanda gerçek anlamda bir elektrik çağına giriyoruz. Elektrikli araçlar, yapay zeka veri merkezleri ve iklim değişikliğinin etkileri enerji talebini çok hızlı artırıyor. Orta ölçekli bir veri merkezinin 100 bin kişilik bir şehrin tükettiği kadar elektrik kullandığı bir dönemde enerji güvenliğini yeniden düşünmek zorundayız."

YAPAY ZEKA YÖNETİM KURULU GÜNDEMİ OLMALI

Türkiye'nin küresel dönüşüm sürecini parçalı değil bütüncül bir bakış açısıyla ele alması gerektiğini vurgulayan İnci, yapay zekanın artık teknoloji departmanlarının konusu olmaktan çıktığını söyledi. Yapay zekayı yalnızca teknoloji ekiplerinin işi olarak görmek doğru değil. Bu konu yönetim kurulu seviyesinde ele alınması gereken stratejik bir başlık haline geldi. Yeşil dönüşümden dijital dönüşüme kadar tüm süreçleri rekabet gücü perspektifiyle değerlendirmemiz gerekiyor" ifadelerini kullandı. İnci ayrıca yapay zeka konusunda ulusal düzeyde strateji ve eylemlerin güçlü bir koordinasyon ile uygulanmasının önemine işaret etti.

İZMİR İÇİN LOJİSTİK VE TEKNOLOJİ FIRSATI

İnci, İzmir'in yeni dönemde önemli fırsatlara sahip olduğunu ancak kentin lojistik ve teknoloji altyapısının yenilenmesi gerektiğini söyleyerek, "İzmir, yeni lojistik koridorlar ve bağlantısallık açısından stratejik bir konumda bulunuyor. Limanlarımızın ve dijital altyapımızın yalnızca mal taşımak için değil, veri ve enerji akışını yönetmek için de dönüştürülmesi gerekiyor. Bu süreç doğru yönetilirse İzmir'in ekonomik konumu ve küresel ticaretteki rolü çok daha farklı bir noktaya taşınabilir" dedi.

